

PM Rotel VIII (Dnr KS 2020/1406)

Anmälan om svar på remiss av Förfrågan om synpunkter avseende förslag till Stockholmsregionens regionala handlingsplan för Europeiska socialfonden 2021–2027

Remiss från Region Stockholm

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remissen godkänns.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Den regionala handlingsplanen ska ge socialfondsprogrammet en regional prägel och möta de specifika utmaningarna och knyta an till prioriteringar i regionens utvecklingsstrategi (RUF5 2050). Handlingsplanen ska ge förslag på inriktning för genomförandet, utlysningar och styrande principer för Strukturfondspartnerskapet prioriteringsarbete. Handlingsplanen ska användas av Svenska ESF-rådet och Strukturfondspartnerskapet i Stockholms län i genomförandet av Socialfonden. Handlingsplanen ska också ge utgångspunkter för olika aktörers medverkan i genomförandet av Socialfonden.

Jämfört med tidigare program (2014 – 2020) så finns flera nyheter i det nya socialfondsprogrammet. Bland annat riktas programmets insatser mot fem övergripande målområden, snarare än målgrupper. Detta ska göra det nya programmet mer flexibelt och tydligare styrt av behoven. De fem föreslagna målområdena är:

- Ekonomisk utsatthet
- Etablering på arbetsmarknaden
- Återinträde på arbetsmarknaden
- Instabil ställning på arbetsmarknaden
- Stabil ställning på arbetsmarknaden

Individernas utsatthet och ställning på arbetsmarknaden är den övergripande inriktningen för socialfonden. Insatserna i alla målområden kan adressera antingen individerna direkt, organisationer på arbetsmarknaden eller de underliggande strukturerna i form av lagar, regler och relationer aktörerna emellan som påverkar arbetsmarknadernas funktionssätt.

Region Stockholm har skickat förslaget på remiss och på grund av kort remisstid har staden besvarat remissen med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remissen godkänns.

Stockholm den 2 december 2020

JAN JÖNSSON

Bilagor

1. Nationellt program för Europeiska socialfonden plus 2021-2027 i Sverige
2. En socioekonomisk analys för Stockholmsregionen
3. Kompletterande analys Covid19-pandemi
4. Tabeller. Socioekonomiska variabler
5. Tabeller och figurer. Inomregionala skillnader
6. Fördjupad regional bild av utmaningar och inriktning i relation till fem tematiska målområden för Europeiska Socialfonden (ESF+)
7. Stockholmsregionens regionala handlingsplan för Europeiska Socialfonden 2021 – 2027

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Individens utsatthet och ställning på arbetsmarknaden är den övergripande inriktningen för den Europeiska Socialfonden. Det är positivt att en del av den avgift Sverige betalar till EU kommer tillbaka för att förbättra möjligheterna för de mest utsatta i vårt samhälle. Personer med funktionsvariationer bör därför prioriteras som den enskilt viktigaste målgruppen för insatser via fonden. En funktionsvariation är ofta medfödd, om inte annat svår att påverka för den som drabbats. Det skiljer sig delvis från andra grupper som har ett gynnsammare läge att kunna påverka sin situation, till exempel genom att lära sig språket i det land vars arbetsmarknad man söker ett arbete i, och därmed bidra till att förbättra den egna livssituation. Därför ser vi gärna att individer med funktionsvariationer gynnas särskilt med insatser både på individ- och strukturnivå med de medel som följer av den Europeiska Socialfonden.

Remissammanställning

Ärendet

Den regionala handlingsplanen ska ge socialfondsprogrammet en regional prägel och möta de specifika utmaningarna och knyta an till prioriteringar i regionens utvecklingsstrategi (RUFS 2050). Handlingsplanen ska ge förslag på inriktning för genomförandet, utlysningar och styrande principer för Strukturfondsparterskapet prioriteringsarbete. Handlingsplanen ska användas av Svenska ESF-rådet och Strukturfondspartnerskapet i Stockholms län i genomförandet av Socialfonden. Handlingsplanen ska också ge utgångspunkter för olika aktörers medverkan i genomförandet av Socialfonden.

Jämfört med tidigare program (2014 – 2020) så finns flera nyheter i det nya socialfondsprogrammet. Bland annat riktas programmets insatser mot fem övergripande målområden, snarare än målgrupper. Detta ska göra det nya programmet mer flexibelt och tydligare styrt av behoven. De fem föreslagna målområdena är:

- Ekonomisk utsatthet
- Etablering på arbetsmarknaden
- Återinträde på arbetsmarknaden
- Instabil ställning på arbetsmarknaden
- Stabil ställning på arbetsmarknaden

Individernas utsatthet och ställning på arbetsmarknaden är den övergripande inriktningen för socialfonden. Insatserna i alla målområden kan adressera antingen individerna direkt, organisationer på arbetsmarknaden eller de underliggande strukturerna i form av lagar, regler och relationer aktörerna emellan som påverkar arbetsmarknadernas funktionssätt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanhållningspolitiken är EU:s viktigaste investeringsinstrument och verktyg för att mobilisera den lokala och regionala nivåns arbete för att nå de gemensamma europeiska målen. Det är på lokal och regional nivå som sammanhållningspolitiken genomförs och har under nuvarande programperiod bidragit till positiv och ändamålsenlig utveckling i Stockholmsregionen. Stockholms stad har under nuvarande programperiod drivit och deltagit i ett stort antal projekt med medfinansiering från socialfonden.

Staden ser att det fortsatt under nästa programperiod finns stora möjligheter och intresse för staden att delta i insatser inom ramen för de målområden som den regionala handlingsplanen ska fokusera på. Det är dock helt avgörande hur stor medfinansieringsgraden blir och hur detta implementeras. Den höjda medfinansieringsgraden innebär att utlysningarna

tydligt måste anpassas efter aktörernas behov och utmaningar och att utlysningarna måste formas i tidig dialog med relevanta aktörer i regionen.

Staden ser vidare att den regionala handlingsplanen i Stockholms län bör förhålla sig till och hitta synergier till, andra relevanta fonder och program som kommissionen föreslår för nästa programperiod. Till exempel finns stora synergier att hämta mellan ESF + och kommissionens kommande program Erasmus + etc. Även här ser staden att det är av stor vikt att planering och mobilisering inför utlysningar sker i nära samverkan med relevanta aktörer i regionen samt att det förs dialoger med relevanta kontaktpunkter för andra fonder och program för att hitta synergier. Staden understryker att det är viktigt att det under programperioden 2021-2027 säkerställs att länets högskolor och universitet har möjlighet att delta i de satsningar som ska genomföras och att detta görs i bred samverkan med andra relevanta aktörer.

Under den innevarande programperioden har staden tillsammans med övriga medlemmar i Strukturfondspartnerskapet i Stockholms län implementerat och utvecklat Stockholmsmodellen för att skapa mer integrerade sammanhållna satsningar och förbättra förutsättningarna för fondernas genomförande. Stockholms stad anser att Stockholmsmodellen har varit framgångsrik och bör fortsätta utvecklas. För att på ett effektivt sätt kunna möta de komplexa utmaningar som regionen står inför krävs förutsättningar för att fortsatt kunna använda fonderna till sammanhållna strategiska satsningar där finansieringen skapar mest nytta. Det är särskilt angeläget att fonderna kan användas på ett integrerat och kompletterande sätt. Stockholmsmodellen är inte längre inskriven i den regionala handlingsplanen vilket är en brist och ett hinder för att uppnå just detta.

Kommunstyrelsen yttrade sig i augusti 2018 om näringsdepartementets remitterade förslag rörande EU:s fonder och program för perioden 2021-2027 (dnr KS 2018/1122) och konstaterade att den föreslagna fokuseringen för ESF + på investeringar i sysselsättning, livslångt lärande, utbildning, social inkludering, och tillgång till hälso- och sjukvård ligger väl i linje med Stockholmsregionens utmaningar.

Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med att ta fram den regionala handlingsplanen har varit extremt kort och forcerad och en tydlig och samlad analys av regionens utmaningar och behov kopplat till de föreslagna målområdena inte har varit möjlig i den utsträckning som är nödvändig. Uppdraget från Arbetsmarknadsdepartementet kom alldeles för sent. Detta har inneburit att Region Stockholm inte getts möjlighet att i bred samverkan med olika intressenter i Stockholms län analysera och tydligt prioritera regionens utmaningar och behov. Relaterat till detta och förslag till den regionala handlingsplanen vill staden särskilt lyfta:

- Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget för den regionala handlingsplanen har fokus på redan uppkomna problem och målgrupper som står utanför arbetsmarknaden sedan länge. Perspektivet på det förebyggande arbetet saknas och behöver adderas.
- Stadsledningskontoret konstaterar att under målområde 4; *instabil ställning på arbetsmarknaden*, nämns inte kommuner som en potentiell aktör. Stadsledningskontoret ser att kommuner behöver spela en viktig roll i detta arbete och bör således anges som potentiell aktör.
- Stadsledningskontoret vill poängtera att det är av vikt att handlingsplanen tar i beaktande att målgruppernas behov ofta är omfattande och komplexa och att det krävs mycket tid och resurser för att möta dessa utmaningar. Detta problematiseras inte i nuvarande förslag.
- Den regionala handlingsplanen nämner vid några tillfällen goda exempel på projekt från nuvarande programperiod. Stadsledningskontoret ser att det skulle behövas en större bredd av beskrivning av lyckade projekt från nuvarande programperiod för att ta tillvara de erfarenheter och resultat som finns.

- Stadsledningskontoret är frågande till varför en övergripande långsiktig handlingsplan som ska gälla för hela programperioden fokuserar på och beskriver de första utlysningarna 2021 då det bland annat pågår en förstudieutlysning inom socialfonden som bör lägga grund för kommande utlysningar. Förslag på utlysningar bör istället ligga i bilaga som kan uppdateras årligen. Stadsledningskontoret vill dock lyfta att de föreslagna utlysningarna saknar ett fokus på unga (särskilt unga som varken arbetar eller studerar) och personer med funktionsnedsättningar, vilket är en brist.

Stadsledningskontoret ställer sig även frågande till de föreslagna styrande principerna. Några av dessa är svåra att skapa projekt utifrån och är snarare utlysningar än styrande principer.

Stadsledningskontoret vill särskilt lyfta:

- *Projekt som syftar till långsiktigt systempåverkande på lokal, regional och nationell nivå.*
Som styrande princip skulle det innebära att alla projekt för programperioden ska ämna påverka nationell nivå. Något staden menar inte är möjligt eller önskvärt att uppfylla varför principen behöver omformuleras.
- *Projekt som särskilt adresserar socioekonomiskt utsatta stadsdelar eller kommuner*
Stadsledningskontoret anser inte att detta är/bör vara en styrande princip utan bör formuleras i särskild/a utlysning/ar. Stadsledningskontoret anser att det bör finnas möjlighet att inom programperioden driva projekt exempelvis avseende utbildningsinsatser och som vänder sig till individer med kortutbildningsbakgrund i såväl utsatta som inte särskilt utpekade utsatta områden. Att som särskild princip fastställa att projekt inom programperioden särskilt ska adressera socioekonomiskt utsatta stadsdelar eller kommuner begränsar flexibiliteten i att möta individernas behov och låser periodens projekt till geografiska områden.
- *Projekt som tydligt bidrar till att långsiktigt stärka Stockholmsregionens internationella konkurrenskraft/ attraktionskraft*
Stadsledningskontoret anser inte att detta kan vara en generellt styrande princip för samtliga utlysningar inom socialfonden. Exempelvis kan stadsledningskontoret konstatera att individperspektivet i målområde 1 och 2 helt faller bort med denna styrande princip för att en aktör ska beviljas finansiering.

Stadsledningskontoret konstaterar att en fördjupad analys av regionens utmaningar behöver genomföras för att komplettera den regionala handlingsplanen. En sådan analys ser stadsledningskontoret behöver genomföras direkt vid programperiodens början för att kunna ligga till grund för samtliga utlysningar inom programperioden. Stadsledningskontoret förutsätter att stor flexibilitet införs i uppstarten av programmet för att säkerställa att programmets första utlysningar ligger väl i linje med regionens behov och utmaningar samt att alla relevanta aktörer finns med i processen.

Stadsledningskontoret ser vidare att det behövs en mer strukturerad dialog kring fonsamverkan och fonsamordning mellan ERUF och ESF + och att detta behöver göras efter programmets godkännande.

